

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
декан економічного факультету

Р.І.Грешко
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
(назва програми)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» (зміни затверджені рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 р. протокол №6 та введені в дію наказом ректора №173 від 7.06.2022 р.)

Розробник: Танасієва Марина Миколаївна, асистент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н., доцент

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач: Танасієва Марина Миколаївна, асистент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н., доцент

(П.І.Б. викладача, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП

(підпис)

Ірина НИКИФОРАК
(ім'я, прізвище)

Затверджено на засіданні кафедри обліку, аналізу і аудиту

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна КОВАЛЬЧУК
(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 року

Голова методичної ради економічного факультету

(підпис)

Ірина НИКИФОРАК
(ім'я, прізвище)

1. Мета навчальної дисципліни (Облік і оподаткування ЗЕД): оволодіння базовими теоретичними знаннями і набуття практичних навичок щодо особливостей формування системи обліку та оподаткування основних зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій суб'єктів підприємництва.

2. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітня програма «Облік і оподаткування») вивчення дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» сприяє поглибленню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК04. Здатність працювати автономно.
- ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Фахові компетентності:

- СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
- СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
- СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.
- СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.
- СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
- СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
- СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Очікувані програмні результати після вивчення студентами навчальної дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
- ПР03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	VIII	4	120	22	22	–	–	76	–	Залік
Заочна	4	VIII	4	120	6	6	–	–	108	–	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин												
	усього	денна форма						Заочна форма					
		у тому числі						усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.	л		п	лаб	ін д	с.р.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	
Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні та методичні засади облік і оподаткування основних операцій у сфері ЗЕД													
Тема 1. Теоретико - правові основи зовнішньоекономічної діяльності.	12	2	2	-	-	8	13	1	-	-	-	12	
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.	14	2	2	-	-	10	13	1	-	-	-	12	
Тема 3. Облік і оподаткування валютних операцій.	16	4	4	-	-	8	14	-	2	-	-	12	
Тема 4. Облік і оподаткування розрахункових операцій.	16	2	4	-	-	10	14	-	-	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 1	58	10	12	-	-	36	54	2	2	-	-	50	
Змістовий модуль 2. Облік і оподаткування окремих господарських операцій суб'єктів ЗЕД													
Тема 5. Облік і оподаткування	13	3	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10	

експортних операцій.												
Тема 6. Облік і оподаткування імпорتنих операцій.	13	3	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Облік і оподаткування бартерних операцій.	12	2	2	-	-	8	13	1	-	-	-	12
Тема 8. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною.	12	2	2	-	-	8	16	-	2	-	-	14
Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.	12	2	2	-	-	8	15	1	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	62	12	10	-	-	40	66	4	4	-	-	58
Усього годин	120	22	22	-	-	76	120	6	6	-	-	108

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Теоретико - правові основи зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>1. Економічний зміст та значення зовнішньоекономічної діяльності у функціонуванні суб'єктів господарювання.</p> <p>2. Предмет та об'єкти обліку ЗЕД.</p> <p>3. Суб'єкти ЗЕД, їхня класифікація.</p> <p>4. Мета та основні завдання обліку ЗЕД. Класифікація видів ЗЕД.</p> <p>5. Нормативно-правова база ЗЕД.</p> <p>6. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>7. Відповідальність за порушення валютного законодавства.</p>
2	<p>Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.</p> <p>1. Склад та структура договорів (контрактів) суб'єктів ЗЕД.</p> <p>2. Особливості застосування правил ІНКОТЕРМС-2020.</p> <p>3. Облік дебіторської заборгованості з нерезидентами.</p> <p>4. Облік кредиторської заборгованості з нерезидентами.</p>
3	<p>Облік і оподаткування валютних операцій.</p> <p>1. Система нормативного регулювання валютних операцій в Україні.</p> <p>2. Порядок відображення операцій в іноземній валюті.</p> <p>3. курсові різниці: зміст, порядок розрахунку та відображення в обліку.</p> <p>4. Позитивні і негативні курсові різниці на рахунках обліку.</p> <p>5. Методичні підходи до накопичення, реєстрації облікової інформації та складання звітності про витрати підприємства.</p>
4	<p>Облік і оподаткування розрахункових операцій.</p> <p>1. Форми безготівкових розрахунків, що використовують у ЗЕД. Відображення на рахунках обліку записів щодо форм безготівкових розрахунків.</p> <p>2. Кредити банків-резидентів, кредити банків-нерезидентів.</p> <p>3. Облік розрахунків за податками та обов'язковими платежами ЗЕД.</p> <p>4. Розрахунки у безготівковій іноземній валюті.</p> <p>5. Розрахунки в готівковій іноземній валюті.</p>
5	<p>Облік і оподаткування експортних операцій.</p> <p>1. Дефініції поняття «експорт» у різних нормативно-правових актах.</p> <p>2. Визначення поняття прямого та непрямого експорту.</p> <p>3. Класифікація експортних операцій.</p> <p>4. Бухгалтерський облік експортних операцій.</p> <p>5. Особливості оподаткування експортних операцій.</p> <p>6. Порядок оподаткування ПДВ міжнародних перевезень. Послідовність виплати нерезиденту неустойки: оподаткування податком доходу.</p>

6	Облік і оподаткування імпорتنних операцій. 1. Поняття імпорتنних операцій та їх документальне оформлення. 2. Визначення поняття прямого та непрямого імпорту. 3. Класифікація імпорتنних операцій. 4. Бухгалтерський облік здійснення імпорتنних операцій.
7	Облік і оподаткування бартерних операцій. 1. Зміст бартерних операцій. 2. Правова регламентація бартерних операцій в ЗЕД. 3. Валютне регулювання бартерних операцій в ЗЕД. 4. Облік бартерних операцій в ЗЕД.
8	Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною. 1. Операції із давальницькою сировиною, яку переробляє підприємство-резидент. 2. Порядок документального оформлення операцій із переробки давальницької сировини. 3. Аспекти бухгалтерського обліку операцій із переробки давальницької сировини. Особливості податкового обліку операцій з давальницькою сировиною.
9	Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. 1. Облік лізингових операцій. 2. Облік консигнаційних та комісійних операцій. 3. Офшорний бізнес. 4. Особливості відображення зовнішньоекономічних операцій у звітності.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання / завдання)
1	Тема. Теоретико - правові основи зовнішньоекономічної діяльності Завдання: знати мету, завдання, значення та зміст, предмет та об'єкти, суб'єкти та види зовнішньо-економічної діяльності, уміти характеризувати види ліцензій та можливих квот на здійснення зовнішньо-економічних операцій.
2	Тема. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку Завдання: знати призначення та структуру зовнішньо-економічних контрактів, роль та значення ІНКОТЕРМС, уміти відображати на рахунках бухгалтерського обліку дебіторську та кредиторську заборгованість за зовнішньо-економічними операціями.
3	Тема. Облік і оподаткування валютних операцій Завдання: знати систему валютного регулювання в Україні, особливості відображення в обліку операцій з придбання та продажу іноземної валюти, уміти визначати позитивні і негативні курсові різниці на рахунках бухгалтерського обліку.
4	Тема. Облік і оподаткування розрахункових операцій Завдання: знати основні форми безготівкових розрахунків, які застосовуються у ЗЕД, уміти вести облік безготівкових розрахунків, розрахунків у готівковій та безготівковій іноземній валюті.
5	Тема. Облік і оподаткування експортних операцій Завдання: знати зміст, передумови здійснення експортних операцій, особливості документального забезпечення митного оформлення експортних операцій, вміти вести облік експортних та реекспортних операцій, розраховувати податки та збори та відображати їх на рахунках бухгалтерського обліку.
6	Тема. Облік і оподаткування імпорتنних операцій Завдання: знати зміст, передумови здійснення, завдання обліку, види імпорتنних операцій, особливості документального забезпечення митного оформлення імпорتنних операцій, вміти вести облік імпорتنних та реімпорتنних операцій, розраховувати

	податки та збори та відображати їх на рахунках бухгалтерського обліку.
7	Тема. Облік і оподаткування бартерних операцій Завдання: знати визначення та класифікацію, основні переваги та недоліки, види оцінок та особливості оподаткування бартерних операцій в ЗЕД, уміти вести облік митного оподаткування бартерних операцій.
8	Тема. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною Завдання: знати визначення, умови операцій із давальницькою сировиною, суб'єкти та терміни їх здійснення, митні режими із переробки давальницької сировини, уміти вести бухгалтерський та податковий облік операцій із давальницькою сировиною у замовника та виробника.
9	Тема. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Завдання: знати визначення та основні типи офшорних компаній, суть та завдання офшорних зон, зміст і форми фінансової звітності суб'єктів ЗЕД, уміти оподатковувати лізингові операції, визначати особливості оподаткування підприємств, розташованих у офшорних зонах.

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ з/п	Перелік ІНДЗ
1.	Зміст законодавства України щодо ЗЕД.
2.	Принципи оподаткування при здійсненні ЗЕД
3.	Ліцензування та квотування поставок у ЗЕД.
4.	Проблеми обліку зовнішньоекономічної діяльності та шляхи їх вирішення
5.	Умови договорів, що впливають на облік господарських операцій
6.	Зміст та значення базисних умов поставок відповідно до правил "Інкотермс"
7.	Порядок відображення договірних зобов'язань в бухгалтерському обліку
8.	Порядок придбання і використання іновалюти підприємством — суб'єктом ЗЕД.
9.	Форми міжнародних розрахунків.
10.	Види розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності: їх переваги та недоліки
11.	Порядок здійснення розрахунків документарним інкасо.
12.	Порядок відображення в обліку експортера та імпортера розрахунків переказом
13.	Порядок здійснення розрахунків документарним акредитивом
14.	Практика здійснення платежів чеками в міжнародних розрахунках.
15.	Бухгалтерський облік та оподаткування кредитних операцій в іноземній валюті
16.	Механізм обліку витрат експортера по виробництву товару
17.	Особливості витрат експортера, що діє на умовах ExW, FAS, FCA, FOB згідно з INCOTERMS - 2020.
18.	Особливості витрат експортера, що діє на умовах DAT, DAP, DDP згідно з INCOTERMS - 2020.
19.	Особливості витрат експортера, що діє на умовах CPT, CFR, CIP, CIF згідно з INCOTERMS - 2020
20.	Порядок оподаткування податком на прибуток підприємств експортних операцій
21.	Механізм обліку витрат імпортера по придбанні і реалізації товару.
22.	Особливості витрат імпортера, що діє на умовах ExW, FAS, FCA, FOB згідно з INCOTERMS - 2020
23.	Особливості витрат імпортера, що діє на умовах DAF, DES, DEQ, DDU, DDP згідно з INCOTERMS - 2020.
24.	Особливості обліку витрат при здійсненні бартерних операцій в ЗЕД
25.	Особливості обліку витрат при здійсненні операцій з давальницькою сировиною в ЗЕД

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, що виносяться на самостійне вивчення та самостійне вирішення практичних ситуацій.

№ з/п	Назва теми (завдання / питання)	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Тема. Теоретичні і правові основи зовнішньоекономічної діяльності та її обліку і оподаткування. Завдання: 1. Дайте характеристику валютного законодавства в Україні. 2. Дайте характеристику квот та ліцензій зовнішньо-економічних операцій. 3. Висвітліть проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД в Україні. 4. Розкрийте особливості нормативно-правового регулювання ЗЕД у ЄС.	8	12
2	Тема. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку. Завдання: 1. Характеристика правил «Інкотермс», умови їх застосування. 2. Зовнішньоекономічні контракти: зміст, склад та форма. 3. Дебіторська та кредиторська заборгованість за зовнішньоекономічним договором.	10	12
3	Тема. Облік і оподаткування валютних операцій. Завдання: 1. Розкрийте порядок відображення в обліку курсових різниць відповідно до національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. 2. Розкрийте особливості валютного регулювання країн ЄС. 3. Розкрийте роль та значення іноземної валюти в грошовому обороті суб'єктів господарювання.	8	12
4	Тема. Облік і оподаткування розрахункових операцій. Завдання: 1. Розкрийте особливості відображення в обліку експортера факторингових та форфейтингових операцій. 2. Розкрийте облік розрахунків за податками й обов'язковими платежами у сфері зовнішньоекономічної діяльності провідних країн ЄС.	10	14
5	Тема. Облік і оподаткування експортних операцій. Завдання: 1. Розкрийте порядок митного оформлення експортних поставок та їх відображення в бухгалтерському обліку. 2. Розкрийте облік авансових платежів та гарантійних сум. 3. Висвітліть облік продажу товарів через посередника. 4. Опишіть облік експорту робіт, послуг, прав.	8	10
6	Тема. Облік і оподаткування імпорتنих операцій. Завдання:	8	10

	1.Розкрийте особливості митного оформлення та сплати митних платежів при імпорті. 2.Наведіть порядок оформлення та приймання імпортованих товарів за умови виявлення дефектів чи нестач. 3.Розкрийте особливості документального оформлення та відображення в обліку імпорту робіт та послуг.		
7	Тема. Облік і оподаткування бартерних операцій. Завдання: 1.Охарактеризуйте поняття, різновиди та вимоги до оформлення бартерних договорів. 2.Розкрийте порядок визнання доходів і витрат за бартерним контрактом.	8	12
8	Тема. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною. Завдання: 1.Висвітліть особливості документального оформлення та оподаткування операцій з давальницькою сировиною у резидента-виконавця. 2.Наведіть особливості документального оформлення та оподаткування операцій з давальницькою сировиною у резидента-замовника.	8	14
9	Тема. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Завдання: 1. Опишіть форми статистичної звітності, що складаються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. 2. Опишіть форми податкової звітності, щодо ведення зовнішньоекономічної діяльності.	8	12
	Разом	76	108

Методи навчання

Освітні технології, що використовуються для викладання «Облік і оподаткування ЗЕД»:

1. Лекції, під час яких розкриваються основні теоретичні положення аудиту з використанням презентацій та інших візуальних засобів для кращого засвоєння матеріалу.

2. Групові та індивідуальні завдання з вирішення виробничих ситуацій, що сприяють розвитку навичок індивідуальної та командної роботи, навчають застосувати їх у практичних ситуаціях.

3. Кейсовий метод, що передбачає детальний аналіз реальних бізнес-ситуацій, які вимагають відображення результатів аудиту та їх використання для прийняття рішень.

4. Використання інтерактивних технологій, таких як вебінари, онлайн-курси, платформа MOODLE та інші інтерактивні платформи навчання, неформальні освітні курси, що сприяють підтримці навчання.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь та інші);
- семінари, практичні та лабораторні роботи;
- наочні методи (презентація, демонстрація, ілюстрація);
- пояснювально-ілюстративні методи;
- проблемно-пошукові методи;
- практичні ситуаційні та кейсові завдання;
- робота з інформаційними ресурсами (нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами);
- інші методи навчання.

Система контролю та оцінювання

Форми контролю охоплюють поточний та підсумковий контроль знань здобувача.

Поточний контроль здійснюється з метою перевірки досягнення програмних результатів за окремими темами під час проведення практичних занять з урахуванням самостійної роботи здобувача за допомогою різноманітних засобів контролю.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових навчальних досягнень здобувачів. В умовах навчання офлайн підсумковий контроль здійснюється на підставі оцінювання виконаних завдань, що передбачені затвердженими екзаменаційними білетами, а в умовах навчання онлайн – за допомогою тестування в системі електронного навчання Moodle.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, уміння роботи порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної

практичної ситуації або проблеми.

Засоби оцінювання:

- фронтальне опитування;
- індивідуальне опитування;
- стандартизовані тести;
- розв'язування практичних ситуацій;
- тематичні контрольні роботи;
- презентація результатів виконання індивідуальних та командних завдань (наукових, розрахункових, аналітичних та інших);
- розроблення та захист проєктів (наскрізних, індивідуальних, командних, дослідницько-творчих та інших);
- реферати, есе та доповіді;
- виступи та презентації здобувачів на наукових заходах;
- підсумковий контроль – (залік).

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (30 балів за 1 змістовий модуль та 30 балів за 2 змістовий модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (здачі заліку).

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
ЗМ 1				ЗМ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
7	7	8	8	6	6	6	6	6	40	100

Кожен вид аудиторної, самостійної чи індивідуальної роботи здобувача оцінюється відповідною кількістю балів залежно від обсягу, складності та якості виконаного завдання:

- доповідь на практичному занятті до 5 балів;

- участь в обговоренні та доповнення до 2 балів;
- вирішення виробничих ситуацій до 5 балів;
- розв'язання тестів різних рівнів складності від 0,1 до 1 бала;
- індивідуальні завдання (презентації, реферати, есе, доповіді) до 10 балів;
- тематичні контрольні роботи до 5 балів.

З навчальної дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» проводиться семестровий *залік*. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання, тестові завдання, визначення термінів з глосарію та виробничу ситуацію.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: 2 теоретичних питання по 10 балів (сумарно 20 балів), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5 балів), визначення 3 термінів - по 1 балу (сумарно 3 бали), виробнича ситуація (12 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання виробничої ситуації, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення термінів з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання виробничої ситуації, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання виробничої ситуації, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка на національній шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень

1. Розкрити основні завдання курсу та принципи ЗЕД.
2. Охарактеризуйте предмет обліку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Охарактеризуйте об'єкти і суб'єктів обліку ЗЕД.
4. Розкрийте методи здійснення комерційних операцій.
5. Наведіть основні принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні
6. Охарактеризуйте регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
7. Розкрийте порядок ліцензування та квотування поставок у ЗЕД.
8. Розкрийте порядок проведення валютного контролю.
9. Охарактеризуйте відповідальність суб'єктів ЗЕД.
10. Розкрийте основні напрями зовнішньоекономічної діяльності.
11. Наведіть форми зовнішньоекономічної діяльності.
12. Охарактеризуйте види зовнішньоекономічної діяльності.
13. Розкрийте методи регламентування зовнішньоекономічних операцій.
14. Охарактеризуйте основні положення міжнародних договорів (контрактів)
15. Розкрийте значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору.
16. Розкрийте поняття валютних цінностей та операцій з ними.
17. Охарактеризуйте поняття та види валютного курсу.
18. Охарактеризуйте поняття курсових різниць. Сумові різниці.
19. Наведіть види валютних рахунків.
20. Розкрийте порядок обліку і оподаткування операцій на валютних рахунках.
21. Розкрийте порядок обліку і оподаткування купівлі іноземної валюти.
22. Розкрийте порядок обліку і оподаткування продажу іноземної валюти.
23. Охарактеризуйте аналітичний облік та облікові реєстри з операцій в іноземній валюті.
24. Розкрийте поняття міжнародних розрахунків, їх види.
25. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою банківського переказу.
26. Охарактеризуйте акредитивну форму розрахунків.
27. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою документального інкасо.
28. Розкрийте методику обліку і оподаткування кредитних операцій в іноземній валюті.
29. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з продажу іноземної валюти
30. Розкрийте передумови здійснення експортних операцій.
31. Охарактеризуйте етапи митного оформлення товарів та інших предметів.
32. Охарактеризуйте документацію в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.
33. Розкрийте порядок оцінки товарів при експорті.
34. Охарактеризуйте податки та збори за митне оформлення експортних операцій.
35. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій.
36. Наведіть особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.
37. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій за умов наступної оплати.
38. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій за умов передоплати.
39. Розкрийте методику обліку і оподаткування реекспортних операцій.
40. Розкрийте порядок здійснення розрахунків за експортними операціями та розрахунку ПДВ.
41. Розкрийте методику обліку операцій з експорту товарів (робіт, послуг) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
42. Наведіть методи визначення митної вартості при імпорتنих операціях.
43. Охарактеризуйте оподаткування імпорتنих операцій.
44. Розкрийте завдання обліку імпорتنих операцій.
45. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпорتنих операцій за умови наступної оплати.
46. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпорتنих операцій за умови передоплати.
47. Розкрийте поняття та умови здійснення реімпорتنих операцій.
48. Наведіть порядок визначення первинної вартості імпорتنих товарів.
49. Розкрийте методику обліку операцій з імпорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

50. Наведіть особливості обліку операцій з імпорту робіт, послуг.
51. Охарактеризуйте аналітичний облік та облікові регістри імпортерських операцій.
52. Розкрийте порядок відображення розрахункових операцій в регістрах фінансового обліку.
53. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з зовнішньоекономічною бартерною.
54. Розкрийте поняття та оцінку бартерних операцій у ЗЕД.
55. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з давальницькою сировиною.
56. Розкрийте порядок укладання договорів при операціях з давальницькою сировиною.
57. Охарактеризуйте документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною.
58. Розкрийте порядок митного оформлення операцій з давальницькою сировиною.
59. Охарактеризуйте декларацію про валютні цінності, доходи та майно, що знаходяться за межами України.
60. Наведіть звітність про декларування валютних цінностей.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач має право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті, що здійснюється на добровільній основі і передбачає підтвердження досягнутих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Keystone», «Coursera» тощо. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література

Основна література

1. **Танасієва М.М.** Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.
2. **Танасієва М. М., Смола М.Р.** Аспекти адміністрування, обліку та аналізу операцій з підакцизними товарами / М. М. Танасієва, М. Р. Смола // *Ефективна економіка*. – 2022. – №12. – <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/918/928>
3. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова. – Х. Видавництво Іванченка І.С. – 2019. – 226 с.
4. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Т.Г. Ковальчук. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. – 216 с.
5. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Засадний Б.А. – К. : Кондор- Видавництво, 2015. – 286 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М.Р. Лучко, Н.Г. Мельник, С.В. Сисюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 356 с.
7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Манойленко, М. В. Рета, Н. Ю. Єршова, Н. В. Куліченко; - К.: ЦУЛ, 2014. – 363 с.
8. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 304 с.
9. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : ВД «Гельветика», 2016. – 392 с.
10. Облік, аналіз та аудит ЗЕД: навч посібник / Маслак О.О., Жежуха В.Й. – К.: Каравела, 2015 – 400 с.
11. Фатенок-Ткачук А. О. Облік та оподаткування міжнародних операцій: конспект

лекцій для студентів спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання / Алла Олександрівна Фатенок-Ткачук. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2016. – 108 с.

Нормативна база

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Частина 1. Видання 2016-2017 років. URL: http://www.apu.com.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Частина 2. Видання 2016-2017 років. URL: http://www.apu.com.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf
3. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-34. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
10. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23.12.1998 р. № 351-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14#Text>

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної ради: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Сайт Міністерства фінансів України: <https://mof.gov.ua>
3. Сайт Міністерства економіки України: <https://www.me.gov.ua>
4. Сайт Державної податкової служби України: <http://tax.gov.ua>
5. Сайт Державної Аудиторської служби України: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
6. Сайт Аудиторської Палати України: <https://www.apu.com.ua>
7. Сайт статистичної звітності емітентів України: <https://www.smida.gov.ua/db/emitent>
8. Сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів (МФБ): <https://www.ifac.org>
9. Сайт Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA): <https://www.accaglobal.com>
10. Сайт Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів (AISPA): <https://www.aicpa.org>
11. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua
12. Сайт національної бібліотеки України імені Я. Мудрого: <https://nlu.org.ua>
13. Правила INCOTERMS 2020. <https://www.dhl.com/by-ru/home/our-divisions/global-forwarding/customer-service/incoterms-2020.html>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія

Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>